

Sociaal-Economische
Raad Curaçao

Jaarverslag 2022

Deskundig Onafhankelijk Verbindend

SER - Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
Inclusieve brede welvaart: het nieuwe kompas voor een duurzaam Curaçao?.....	3
OVER DE SER.....	5
Missie van de SER.....	6
Doelstellingen bij de advisering door de SER.....	7
Platform, dialoog en consensus.....	8
Vergaderingen en advisering.....	9
Frequentie SER-vergaderingen en adviezen.....	9
Aard van de verzoeken.....	9
Gemiddelde adviestertermijn.....	9
Overzicht adviezen in 2022.....	13
Inhoudelijke toelichting SER-adviezen 2022.....	14
Internationale activiteiten van de SER.....	19
Budgettaire aspecten.....	26
Samenstelling SER – per 31 december 2022.....	30
OVER HET CGOA.....	31
Het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken.....	32
CGOA.....	32
Toekomstperspectief.....	34
Bijlage 1.....	38
Adviesverzoeken en advisering 2020- 2021.....	38
Bijlage 2.....	42
Personeelsbezetting bureau secretariaatvoering SER/ROA/GOA –per december 2022.....	42

Voorwoord

Inclusieve brede welvaart: het nieuwe kompas voor een duurzaam Curaçao?

Geachte lezers,

Met de hoogste consideratie en in lijn met de wettelijke mandaten die de Sociaal-Economische Raad (SER) als permanent adviesorgaan van de regering en Staten van Curaçao bevestigen, is het mij een bijzondere eer u te verwelkomen bij de publicatie van ons Jaarverslag 2022. In dit voorwoord ben ik genoodzaakt uw attentie te richten op een onontbeerlijk nieuw paradigma: dat van inclusieve brede welvaart.

In een geglobaliseerde wereld waarin economische indicatoren zoals het Bruto Binnenlands Product (BBP) dikwijls als overheersende maatstaven fungeren, kiest de SER voor een genuanceerdere, holistische benadering. Wij zien 'welvaart' niet als een enkelvoudig economisch fenomeen maar als een geïntegreerde notie die elementen van sociaal welzijn, sociale gelijkheid en ecologische duurzaamheid insluit. Deze visie is niet slechts retorisch; zij is diep verankerd in de grondwettelijke en organieke Landsverordeningen die de basis vormen voor ons bestuurlijk handelen.

De culturele diversiteit en sociale veerkracht die de Curaçaose samenleving typeren, zijn geen bijzaken. Zij zijn, integendeel, fundamentele bouwstenen van onze institutionele strategieën. De adviesrapporten die wij uitbrengen zijn rigoureus opgesteld met als doel de democratische toegang tot kwaliteitsonderwijs, gezondheidszorg, werkgelegenheid en sociale diensten te faciliteren, en dit alles binnen het rijke en complexe sociale weefsel dat onze samenleving is.

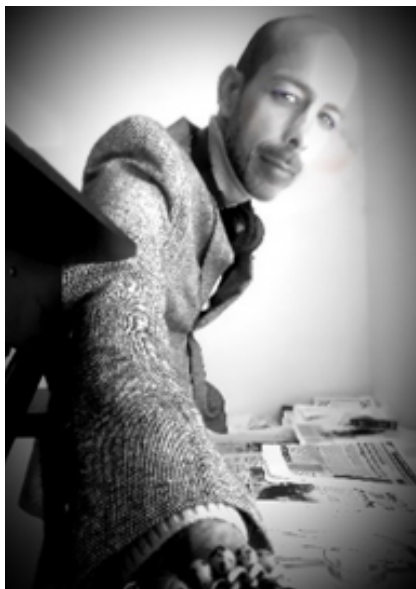
Wat betreft ecologische duurzaamheid zien wij deze niet enkel als een ethische keuze, maar als een onontkoombare wettelijke plicht, afgeleid uit zowel de Curaçaose Staatsregeling als internationale verdragen waarvan Curaçao partij is.

Binnen dit veelzijdige spectrum van welvaartsdoelstellingen neemt het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) een vitale, ja, zelfs onvervangbare rol in. Het CGOA, dat ook door ons wordt gefaciliteerd, functioneert als een mechaniek ter waarborging van een rechtvaardig arbeidsklimaat en als een forum voor institutionele synergie binnen het openbaar bestuur.

De complexiteit van het bereiken van inclusieve brede welvaart in een kleinschalige en insulaire context zoals die van Curaçao kan niet genoeg worden benadrukt. Het vergt een multidisciplinaire en sectoroverschrijdende aanpak, en een robuust partnerschap tussen overheidsorganen, private entiteiten, het maatschappelijk middenveld en de samenleving; allen gebonden door gemeenschappelijke constitutionele en ethische imperatieven.

Als Directeur/Algemeen Secretaris van de SER, wil ik formeel onze institutionele toewijding aan dit ambitieuze doch cruciale streven bekrachtigen. We zullen onvermoeibaar en met volle overtuiging doorgaan met het verstrekken van empirisch gefundeerde, juridisch solide en vanuit sociaal-economisch perspectief verantwoorde adviesrapporten met als ultieme doel een Curaçaose samenleving te bevorderen waar welvaart en welzijn in hun volle omvang worden erkend en gewaardeerd.

Met dit in gedachten nodig ik alle relevante belanghebbenden uit om zich met ons te engageren in deze collectieve onderneming, gericht op het creëren van een Curaçao waar de maatstaven voor welvaart en welzijn niet alleen materieel, maar ook immaterieel zijn en waar iedereen de kans krijgt zijn of haar volledige potentieel te benutten.

DE DIRECTEUR/
ALGEMEEN SECRETARIS,
DRS. R. J. HENRIQUEZ

OVER DE SER

Missie van de SER

De Sociaal-Economische Raad (SER) is een vast college van advies met als taak de regering en de Staten te adviseren over het te voeren sociaal-economisch beleid, aangelegenheden van sociaal-economische aard en over wettelijke regelingen van sociaal-economische aard.

Richtinggevend bij de advisering door de SER is het hanteren van een breed welvaartsbegrip waarbij het niet alleen gaat om materiële vooruitgang, maar ook om aspecten van sociaal welzijn en een goede kwaliteit van de leefomgeving, kortom een duurzame ontwikkeling van de samenleving.

De SER streeft daarbij naar kwaliteit en draagvlak: hoge deskundigheid in combinatie met breed gedragen overeenstemming en steun in de samenleving. Dat kan door in tripartiete vorm – werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers en onafhankelijke leden – te discussiëren over beleid en beleidsvoornemens van de regering en daarover gevraagd en ongevraagd te adviseren.

Diverse maatschappelijke organisaties krijgen ook een luisterend oor bij de SER. Afhankelijk van het onderwerp ter advisering, worden deze organisaties op uitnodiging van de SER gevraagd hun deskundigheid in te brengen.

Doelstellingen bij de advisering door de SER

De SER hanteert bij zijn advisering een aantal doelstellingen:

- een evenwichtige economische groei door middel van duurzame ontwikkeling;
- een verhoging van de werkgelegenheid dan wel een evenwichtige arbeidsontwikkeling en een zo groot mogelijke arbeidsparticipatie;
- een evenwichtige betalingsbalans;
- een evenwichtige/redelijke inkomensverdeling.

De laatste jaren heeft de SER naast eerdergenoemde doelstellingen, bij de advisering ook rekening gehouden met doelstellingen zoals gezonde overheidsfinanciën, een houdbaar stelsel van sociale en ouderdomsvoorziening en betaalbare en toegankelijke zorg.

Platform, dialoog en consensus

Eén van de belangrijkste resultaten van de functies van de SER is het creëren van maatschappelijk draagvlak voor sociaal-economisch beleid, verwoord in de adviezen van de SER aan de regering en aan de Staten. In tripartiete vorm – werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers en onafhankelijke leden – wordt gediscussieerd over beleid en beleidsvoornemens van de regering en wordt daarover gevraagd en ongevraagd geadviseerd.

Adviezen van de SER kunnen aldus bijdragen aan maatschappelijke consensus over diverse lokale onderwerpen op sociaal-economisch terrein waarbij het brede welvaartsbegrip richtinggevend is. Voor het creëren van draagvlak voor het te voeren beleid zijn solidariteit en de wil tot samenwerking van groot belang.

Naast advisering rekent de SER het ook tot zijn taak om een platform te zijn waar relevante sociaal- economische vraagstukken worden besproken, soms als onderdeel van een adviestraject, soms juist ter verkenning en agendering van een onderwerp.

De SER biedt sociale partners een platform, een forum, om overleg te voeren over zaken die werknemers en werkgevers aangaan. Met dit overleg kan een klimaat worden geschapen waarbij door sociale partners op basis van een gedeelde zienswijze wordt ingezet op duurzame sociale en economische ontwikkeling.

Kort samengevat streeft de SER naar een kwalitatieve bijdrage en draagvlak voor wat betreft overeenstemming (consensus) over sociaaleconomische aangelegenheden waarbij welzijn en duurzaamheid belangrijke uitgangspunten zijn.

Vergaderingen en advisering

Frequentie SER-vergaderingen en adviezen

In 2022 hebben er 14 voorbereidende en 11 plenaire SER-vergaderingen plaatsgevonden. Dit ligt in lijn met het gemiddeld aantal vergaderingen in de voorgaande jaren, met uitzondering van het jaar 2020, waarin – mede als gevolg van de COVID-19 crisis die in 2020 uitbrak - een groot aantal (spoed)adviesverzoeken de SER bereikten.

In het jaar 2022 zijn in totaal 10 adviesverzoeken ontvangen, waarvan vier (4) afkomstig van de Minister van Financiën, twee (2) van de Minister van Economische Ontwikkeling, twee (2) van de Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn, één (1) van de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur, en één (1) van de Staten.

Drie van voornoemde adviesverzoeken zijn in december 2022 ingediend, één adviesverzoek is eind oktober ontvangen. Vanwege de complexiteit van de materie is over het adviesverzoek daterend van eind oktober 2022 in 2023 advies uitgebracht. Het betreft het advies inzake de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening omzetbelasting, de Algemene landsverordening Landsbelastingen en de Landsverordening tarief van invoerrechten. Over de overige drie adviesverzoeken, ingediend in de maand december, is eveneens in 2023 advies uitgebracht. Het betreft de volgende adviezen:

- De ontwerp-landsverordening op de Kansspelen, kortweg LOK 2023;
- De ontwerp-landsverordening herziening en reparatie belastingverordeningen 2022;
- De initiatiefontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening minimumlonen.

Aard van de verzoeken

In het jaar 2022 was de aard van de adviesverzoeken zeer divers. Het vergroten van de sociaal-economische zekerheid van minderbedeelde groepen in de samenleving had de aandacht van de Ministers van Economische Ontwikkeling en van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn en van de MAN-fractie in de Staten (regeling Makutu Básiko, Verhoging van het minimumloon en het gelijktrekken van het jeugdminimumloon vanaf de 18-jarige leeftijd met het minimumloon).

Tegelijkertijd werden bezuinigingsmaatregelen voorgesteld ten aanzien van de sociale fondsen (verlaagde Algemene Ouderdomsvoorziening (AOV) voor niet-ingezetenen en versmalling van het verstrekkingenpakket Basisverzekering Ziektekosten (BVZ)) door de Ministers van Gezondheid, Milieu en Natuur en van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn. Ter regulering en formalisering ten aanzien van het gokwezen werden twee adviesverzoeken door de Minister van Financiën ingediend, dienende ter regulering en formalisering en het tegengaan van illegale praktijken (o.a. witwasproblematiek) en het voldoen aan internationale regelgeving, normen en maatstaven. Overige door de Minister van Financiën aangeboden adviesverzoeken betroffen fiscale wetgeving. Eén adviesverzoek betrof de bevordering van inning en afdracht van omzetbelasting middels de invoering van inhouding en afdracht van een deel van de verschuldigde omzetbelasting door lokale banken, het andere adviesverzoek betrof een reparatiewet voor verschillende fiscale wetgevingsproducten teneinde aan internationale standaarden te voldoen en tevens om omissies bij eerdere wijzigingen teniet te doen.

Gemiddelde adviestermijn

De SER is niet aan enige wettelijke adviestermijn gebonden. Voor de SER weegt de kwaliteit van de inhoud van de advisering zwaar. Voor het uitbrengen van deugdelijk onderbouwde, evenwichtige en praktisch toepasbare adviezen is daarom veelal grondig vooronderzoek nodig, hetgeen door de (senior) adviseurs werkzaam bij het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA gebeurt ter ondersteuning van de raad.

Het grondige vooronderzoek bestaat veelal uit literatuuronderzoek, internetresearch, het consulteren van materiedeskundigen, zowel lokaal als internationaal, en data-analyses. Ook doet de SER bij de voorbereiding van zijn adviezen, waar nodig, een beroep op internationale experts. Afhankelijk van de aard en complexiteit van de inhoud van het adviesverzoek neemt de advisering dan ook meer of minder tijd in beslag.

In het verslagjaar varieerde de adviseringstermijn van 1 tot 13 weken. De gemiddelde adviestermijn bedroeg ongeveer 9 weken.

Hoewel er, met uitzondering van het spoedadviesverzoek inzake de autonome verhoging van het minimumloon en de LOK 2023^[1], geen spoedadviesaanvragen zijn ontvangen, werd in enkele gevallen vanuit desbetreffende ministeries geïnformeerd naar de stand van zaken voor wat betreft de advisering, waarmee de indruk werd gewekt dat het tóch om een spoedadviesverzoek ging. Behalve om redenen van politieke aard, was het voor de SER niet duidelijk waarom het spoed betrof.

Voor wat betreft het verzoek van de Minister van SOAW inzake het dossier 'minimumlonen' is in het voorgaande verslagjaar in de maand oktober uitvoerig overleg gevoerd met de minister.

Daarbij is door het Secretariaat verzocht om een eventueel aankomend adviesverzoek inzake het minimumloon bijtijds aan de SER te doen toekomen. Dit verzoek was mede gebaseerd op de ervaring van de SER waarbij vrijwel ieder jaar het adviesverzoek betreffende de indexering van het minimumloon pas vlak vóór de Kerst wordt ingediend.

Het spoedadviesverzoek is ditmaal reeds halverwege de maand september ontvangen. Halverwege de maand november heeft de SER advies uitgebracht. Gezien het voornemen van de Minister om de wet betreffende de verhoging van het minimumloon per 1 januari 2023 in werking te doen treden, de complexiteit van het vraagstuk van autonome verhoging van het minimumloon waardoor advisering vanuit de adviesorganen enige tijd in beslag kan nemen, en de doorlooptijden van de juridische en wetstechnische procedures, ook na advisering door de SER, had het meer in de lijn der verwachting gelegen indien het adviesverzoek nóg eerder was ingediend bij de SER.

De SER heeft in zijn adviezen over wetsvoorstellen telkenmale het belang onderstreept 'om bij de juridische en wetstechnische procedure de doorlooptijd te bewaken zodat een spoedadviesaanvraag in beginsel overbodig is'. Zoals herhaalde malen door de SER naar voren gebracht, ook in andere adviezen, bestaat anders het risico 'dat de fundamentele beginselen van deugdelijkheid en zorgvuldigheid van het wetgevingsproces in het gedrang komen indien in het proces van voorbereiding/ontwerp, advisering, goedkeuring, bekrachtiging, bekendmaking en inwerkingtreding de noodzakelijke doorlooptijden niet, althans niet voldoende, in acht worden genomen.'

1] Bij het in december 2022 ontvangen adviesverzoek afkomstig van de Minister van Financiën, is aanvullend een verzoek ingediend door de Minister om met spoed advies uit te brengen. Het advies is in 2023 uitgebracht.

Indiening van adviesverzoeken door de afzonderlijke ministers

Gezien het feit dat de adviesverzoeken die in 2022 vanuit de regering zijn ingediend van individuele ministers afkomstig zijn, acht de SER het op zijn plaats een algemene opmerking te plaatsen bij deze wijze van indiening. De SER constateert dat er geen besluit van raad van ministers (hierna: RvM) ten grondslag ligt aan de adviesverzoeken.

Hoewel artikel 2, tweede lid, van de Landsverordening SER voorschrijft dat de raad zijn adviezen uitbrengt op daartoe strekkend verzoek van één of meer ministers, verdient het, uit oogpunt van consistentie en draagvlak, aanbeveling dat een adviesverzoek voorafgaat door een beraadslaging in de RvM en gebaseerd is op een besluit van de RvM. Een dergelijk besluit geeft er dan blijk van dat het adviesverzoek past binnen het regeringsbeleid. De SER wil nogmaals met klem benadrukken dat dit geen wettelijke vereiste is; integendeel, de SER-landsverordening gaat uit van het principe dat de bevoegdheid tot het aanvragen van adviezen aan de SER bij de individuele ministers ligt, hetgeen in staatsrechtelijke zin geheel in overeenstemming is met het beginsel van de ministeriële verantwoordelijkheid die primair individueel is, maar in de praktijk een belangrijke collectieve component kent. Ministers zijn in de RvM gezamenlijk verantwoordelijk voor het algemeen regeringsbeleid en voor de eenheid van dat beleid. Hoewel de RvM als zodanig niet over bevoegdheden beschikt en ook als zodanig niet de verplichting heeft om aan de Staten verantwoording af te leggen (het blijven in beginsel de individuele ministers die dat doen) worden de belangrijkste regeringsbesluiten in de RvM genomen. De Minister-president is, formeel als voorzitter van de RvM aanspreekbaar op deze collectieve verantwoordelijkheid. De SER vraagt de minister bijzondere aandacht voor het vorenstaande.

(Arbeids)migratie

Sociaal-economische vraagstukken gerelateerd aan (arbeids)migratie hebben al geruime tijd de aandacht van de SER. In het kalenderjaar 2022 heeft de SER, in samenwerking met de niet-Gouvernementele Organisatie (NGO) Human Rights Defense Curaçao (HRDC) twee Round Tables georganiseerd met betrekking tot dit thema. De eerste Round Table vond plaats in februari, de tweede in augustus.

Tijdens beide Round Tables stond de noodzaak van een inclusief migratiebeleid centraal en werd het Belang van periodieke multi-stakeholdersdialogen breed onderkend.

Periodieke strategische bijeenkomsten rond het thema 'migratie en arbeidsmarkt', die kunnen rekenen op actieve participatie van de overheid, sociale partners, het maatschappelijk middenveld en de wetenschap, zijn onontbeerlijk om gezamenlijk tot duurzame oplossingen te komen voor één van de grootste maatschappelijke uitdagingen van onze tijd. Het blijven negeren van de ernst, complexiteit en reikwijdte van deze maatschappelijke uitdaging is niet langer een optie en is zelfs onwenselijk. Snelle actie is daarom geboden. Door middel van periodieke constructieve en resultaatgerichte multi-stakeholdersdialogen kan daarom een significante bijdrage worden geleverd aan het formuleren, uitvoeren en evalueren van concrete beleidsmaatregelen die tot doel hebben te komen tot een inclusieve en evenwichtige arbeidsmarkt, waar volop aandacht is voor zowel de lokale (arbeids)bevolking als voor (arbeids)migranten en ongedocumenteerde arbeiders. Van belang daarbij is de onvoorwaardelijke commitment van alle betrokken stakeholders en de bereidheid om duurzame strategische partnerschappen aan te gaan, waarbij niemand uitgesloten wordt in menings- en besluitvorming. Het belangrijkste doel van de rondetafelbijeenkomsten is het bijeenbrengen van diverse stakeholders. De deelnemers afkomstig uit het vakbondswezen, de publieke en private sector en het maatschappelijk middenveld zien het belang in van dergelijke ontmoetingen om te komen tot een menswaardig en inclusief migratiebeleid voor migranten en de lokale arbeidspopulatie.

In mei 2019 organiseerden SER Aruba, SER Curaçao en SER Sint Maarten al gezamenlijk het drukbezochte tweedaags symposium 'Migration and Socioeconomic Development, Policy Challenges and Options' in

Willemstad, Curaçao. Het symposium heeft vele kanten van migratie, en arbeidsmigratie in het bijzonder, belicht. Daarna heeft de SER in 2021, op eigen initiatief, de Verkenning 'De bijdrage van migrantenpopulaties aan de sociaal-economische ontwikkeling van Curaçao' aan de Minister van Algemene Zaken aangeboden en gepubliceerd. Deze verkenning is de tweede verkenning van een reeks van verkenningen in de serie 'Migratie en Sociaaleconomische Ontwikkeling Curaçao'. De eerste Verkenning in deze serie, eveneens uitgebracht op eigen initiatief, dateert van 2020 en behandelde de Toekomst van de AOV in Curaçao, waarbij een vergelijking is gemaakt tussen verschillende (door het CBS opgestelde) migratiescenario's.

Stageonderzoeken

Twee stagiaires van De Haagse Hogeschool (HHS), richting Bestuurskunde met een minor Koninkrijksrelaties, zijn in het kader van hun studie in het verslagjaar een onderzoek begonnen naar respectievelijk de betrokkenheid c.q. rol van de SER bij beleidsontwikkeling, en naar de visies, perspectieven en meningen van stakeholders ten aanzien van (arbeids)migratiebeleid in Curaçao. De rapporten zijn in 2023 afgerond.

Overzicht adviezen in 2022

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in 2022 uitgebrachte adviezen.

Onderwerp	Vastgesteld / Uitgebracht	Datum ontvangst adviesverzoek	Aanvrager	Behandeld in vergaderingen SER
Advies inzake maximale tarieven kleine en middelgrote bussen per 1 april 2022	31-03-2022 1-04-2022 065/2022-SER	25-03-2022	Minister van Economische Ontwikkeling	31-03-2022
Advies inzake Regeling Makutu Básiko 2022	20-05-2022 23-05-2022 088/2022-SER	23-03-2022	Minister van Economische Ontwikkeling	20-05-2022
Advies inzake Beheersmaatregelen Fonds Basisverzekering Ziektekosten	08-07-2022 11-07-2022 102-2022-SER	8-04-2022	Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur	8-07-2022
Advies inzake wijziging van de landsverordening AOV en de landsverordening AWW	10-08-2022 11-08-2022 109/2022-SER	12-05-2022	Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	10-08-2022
Advies inzake de wijziging van het Eilandsbesluit houdende algemene maatregelen van de 23ste september 1986 ter uitvoering van artikel 3 bis, lid 4 van de "Loterijverordening 1909"	16-09-2022 20-09-2022 119/2022-SER	11-07-2022	Minister van Financiën	16-09-2022
Advies inzake de Ministeriële Beschikking met Algemene Werking ter uitvoering van artikel 9, zevende lid, van de Landsverordening Minimumlonen	15-11-2022 15-11-2022 037/2022-SER	12-09-2022	Minister van SOAW	15-11-2022

Inhoudelijke toelichting SER-adviezen 2022

Briefadvies betreffende het voornemen tot aanpassing van de maximale tarieven voor kleine en middelgrote bussen per 1 april 2022

Het op 25 maart 2022 ontvangen adviesverzoek betreft een voornemen tot aanpassing van de maximale tarieven voor kleine en middelgrote bussen per 1 april 2022. Het voornemen is gebaseerd op een ambtelijk advies van het Ministerie van Economische Ontwikkeling en is ter beoordeling voorgelegd aan de Raad van Ministers en de SER. De SER heeft twee redenen om zich te beperken tot een beknopt briefadvies: enerzijds het korte tijdsbestek voor advisering en anderzijds het feit dat de SER in 2018 uitgebreid geadviseerd heeft over de tariefstelling voor kleine en middelgrote bussen en daarbij tevens in breder verband is ingegaan op de structuur en organisatie van het openbaar vervoer. Dat eerdere advies van de SER van 6 juli 2018 (ref.nr. 086/2018-SER) betreffende het concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Eilandsbesluit personenvervoer (A.B., no. 51) maakt integraal onderdeel uit van onderhavig briefadvies.

Het juridisch kader voor de tariefwijziging wordt gevormd door de Eilandsverordening personenvervoer en het Eilandsbesluit personenvervoer. De SER constateert dat de tarieven voor kleine en middelgrote bussen sinds 2017 niet meer zijn aangepast. Er zijn juridische en procedurele onvolkomenheden met betrekking tot de laatste tariefsaanpassing, waarbij de SER aandringt op formele rechtskracht. De SER heeft daarbij ernstige bedenkingen bij het voornemen om de tariefwijziging per 1 april 2022 in te laten gaan, vanwege het wetgevingsproces dat nog moet worden doorlopen. De voorgestelde tariefwijziging is gebaseerd op een vergelijking van scenario's en is beperkt, in vergelijking met eerdere tarieven. De tariefverhoging is het gevolg van gestegen brandstofprijzen en loonkosten, maar bepaalde kostencomponenten zijn niet meegenomen in de berekening.

In het advies wordt gepleit voor nieuw onderzoek naar de kostenstructuur en een effectief systeem van prijsaanpassing. Er is bijvoorbeeld geen rekening gehouden met de recente stijging van brandstofprijzen, inflatie en koopkrachtdaling. Al met al benadrukt de SER dat tarifiering slechts één aspect is van het reguleren van het openbaar vervoer en pleit voor een duurzaam, innovatief, hoogwaardig en betaalbaar openbaar vervoerssysteem dat aansluit bij de behoeften van reizigers. (Ref.nr 065/2022-SER)

Advies betreffende de concept ministeriële regeling met algemene werking tot vaststelling van de maximum groot- en kleinhandelsprijzen (Regeling Makutu Básiko 2022)

Het adviesverzoek ontvangen van de Minister van Economische Ontwikkeling betreft een concept-ministeriële regeling genaamd "Regeling Makutu Básiko 2022". Deze regeling beoogt de uitbreiding van de bestaande Regeling Makutu Básiko met als doel het handhaven van betaalbare prijzen voor basislevensmiddelen in Curaçao. De uitbreiding wordt gerechtvaardigd door de financieel-economische en sociaal-economische crisis als gevolg van COVID-19, de verwachte prijsstijgingen als gevolg van internationale olieprijsen en verstoringen in de toeleveringsketen.

De regeling stelt maximale marges vast voor zowel de groot- als kleinhandel, afhankelijk van de aard van het product en de bewaarcondities. Het doel is om voedselzekerheid en betaalbaarheid van primaire levensmiddelen te waarborgen, met name voor personen met een inkomen onder de armoedegrens.

De SER benadrukt dat de regeling mede moet worden gezien als invulling van de grondwettelijke zorgplicht van de overheid en als een bijdrage aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Echter, de SER merkt op dat de verwijzing naar deze doelen ontbreekt in het Nationaal Ontwikkelingsplan van Curaçao.

De SER wijst erop dat het vaststellen van maximale marges geen garantie biedt dat prijzen niet zullen stijgen. Juist een stijging van prijzen kan de laagste inkomensgroepen hard treffen. Gezien het gemis aan verhoging van de laagste inkomens en de mogelijke negatieve gevolgen voor de bedrijfsvoering van importeurs en supermarkten, heeft de SER ernstige bedenkingen bij de Makutu Básiko als het juiste beleidsinstrument om betaalbare toegang tot basislevensmiddelen te garanderen. Derhalve beveelt de SER aan om op korte termijn gericht overheidsbeleid te voeren om de minderdraagkrachtigen te ondersteunen.

Daarbij mist de SER een gedetailleerd overzicht van de effecten van de uitbreiding van de Makutu Básiko en een verwijzing naar eerdere beleidsaanbevelingen. De SER benadrukt dat de onderbouwing van het voornemen rekening moet houden met de feitelijke context.

Kortom, de SER adviseert aanpassingen aan de regeling om deze meer in overeenstemming te brengen met de feitelijke situatie en vraagt om een gedetailleerde onderbouwing van de marges en hun effecten. Ook moet er meer aandacht zijn voor de bedrijfsbelangen en de impact op importeurs en supermarkten (Ref.nr 088/2022-SER).

Advies betreffende het conceptlandsbesluit houdende algemene maatregelen, houdende wijziging van het Landsbesluit bevordering doelmatigheid gezondheidszorg, het Landsbesluit medische uitzendingen, het Landsbesluit Medisch Tarief Sociale Verzekeringen 2001 en het Landsbesluit verstrekkingen basisverzekering ziektekosten 2014 (Beheersmaatregelen Fonds Basisverzekering Ziektekosten)

Het adviesverzoek, ontvangen van de Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN), betreft een conceptlandsbesluit dat beheersmaatregelen bevat om tekorten in het Fonds Basisverzekering Ziektekosten aan te pakken. De beheersmaatregelen omvatten onder andere het inperken van uitgaven voor bepaalde medische behandelingen, het samenvoegen van laboratoriumtarieven en het aanpassen van het verstrekkingenpakket. De SER is van oordeel dat het beleidsinstrumentarium diffuus is en geeft aanbevelingen voor een gericht en effectiever gebruik van het instrumentarium. Tijdens het adviesproces heeft de SER vernomen dat stakeholders in de gezondheidszorg onvoldoende betrokken zijn geweest bij de besluitvorming. De SER vindt dit een grote ommissie en benadrukt dat input van alle betrokken partijen nodig is.

De SER uit zorgen over de intrekking van de Regeling Medewerking aan de Sociale Verzekeringen 1960 en de koerswijziging met betrekking tot zorgcontracten. Er ontbreekt volgens de SER een deugdelijke motivering voor deze koerswijziging. Tevens vraagt de SER zich af of de gevolgen van het verwijderen van bepaalde transplantaties uit het verstrekkingenpakket voldoende zijn afgewogen en met name of het rechtvaardig en wenselijk is om de financiële problemen door te schuiven naar andere landen. Daarnaast stelt de SER vragen bij de – in het geval van bepaalde uitgesloten transplantaties – verplichting tot het ondertekenen door de patiënt van een overeenkomst, waarbij de verdere – verzekerde – toegang tot de Curaçaose gezondheidszorg wordt ontzegd, en betwijfelt of dit in overeenstemming is met mensenrechtenverdragen.

De wijziging van het Landsbesluit Medisch Tarief Sociale Verzekeringen omvat onder andere de samenvoeging van laboratoriumtarieven en verlaging van tarieven, op basis van een vergelijking met laboratoriumkosten in Nederland. De SER benadrukt dat een tariefbepaling gebaseerd op werkelijke berekening van kosten meer op zijn plaats zou zijn en dat een een-op-een vergelijking van laboratoriumkosten in Curaçao met Nederland een vertekend beeld geeft. De SER pleit voor een gedetailleerde kostenanalyse. De SER vraagt ook om opheldering over de beheersmaatregelen voor ziekenhuislaboratoria.

Het conceptlandsbesluit bevat ook wijzigingen in het Landsbesluit verstrekkingen basisverzekering ziektekosten. De SER heeft vragen en zorgen over deze wijzigingen en vraagt om nadere toelichting door de Minister.

Al met al maakt de SER zich zorgen over de gevolgen en motivering van de voorgestelde beheersmaatregelen en pleit voor een meer efficiënte aanpak van bezuinigingen in de gezondheidszorg. Een efficiënte en effectieve zorg kan naar het oordeel van de SER uitsluitend plaatsvinden door een versterking van de eerstelijnszorg waarbij tevens aandacht is voor preventie. Preventie richt zich daarbij hoofdzakelijk op gezond eten, lichaamsbeweging en regelmatige medische en tandheelkundige controles ten behoeve van een vroegtijdige diagnose. Meer aandacht voor preventie van de meest voorkomende ziekten in Curaçao, zoals diabetes, hoge bloeddruk en hoog cholesterolgehalte (met hart- en vaatziekten als gevolg) is van belang en moet op integrale wijze en interdepartementaal worden aangepakt.

Ook zou er meer aandacht moeten zijn voor de zogenaamde ‘anderhalvelijnszorg’. Dit houdt in dat er op gestructureerde wijze regelmatig overleg plaatsvindt tussen huisartsen en specialisten, waardoor de huisarts de behandeling van de patiënt zelf ter hand kan nemen en verwijzing naar een specialist niet per se noodzakelijk is. De SER benadrukt de noodzaak van betrokkenheid van alle stakeholders bij de besluitvorming. (Ref.nr 102/2022-SER)

Advies betreffende de ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering en de Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering

De ontwerplandsverordening strekt ertoe de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering (Lv AOV) en de Landsverordening Algemene Weduwen- en Wezenverzekering (Lv AWW) te wijzigen teneinde een extra korting van 10% toe te passen op het ouderdomspensioen en op het weduwen- en wezenpensioen van degenen die geen ingezetenen zijn, met uitzondering van een categorie niet-ingezetenen zoals nader aangeduid in het ontwerp. Het gaat om een extra korting aangezien in 2017 reeds een korting van 10% is doorgevoerd op de pensioenen van de niet- ingezetenen, die krachtens de Lv AOV en de Lv AWW worden toegekend.

De noodzaak voor de verhoging van de korting op het ouderdomspensioen en het weduwen- en wezenpensioen blijkt uit het algemene deel van de bij de ontwerplandsverordening behorende memorie van toelichting waarin wordt aangegeven dat “deze verhoging volgt op het al geruime tijd bestaande eerdere streven van de regering om de uitbetaling van de krachtens de Landsverordening AOV toe te kennen ouderdomspensioen veilig te stellen.”

De SER constateert dat de maatregel op zichzelf niet gepresenteerd wordt als integraal onderdeel van een breder beleidskader en het hierdoor sterk op lijkt alsof de 10% extra korting op pensioenuitkeringen aan niet-ingezetenen als (geïsoleerd) beleidsinstrument dient ter realisering van een kortetermijndoel. De SER is van mening dat uitsluitend financiële overwegingen ten grondslag hebben gelegen aan de additionele inkorting van 10% en tekent aan dat besluitvorming over beheersmaatregelen gebaseerd op enkel financiële overwegingen niet bij zal dragen aan het garanderen van de houdbaarheid van de sociale fondsen in het algemeen en van het AOV-fonds in het bijzonder.

De SER acht het van belang dat de aandacht gericht is op:

- premieopbrengsten verhogende maatregelen die voortvloeien uit strategisch en innovatief beleid gericht op bewerkstelling van economische groei, hetgeen zal leiden tot verbreding van de fiscale basis en dus ook van hogere premieopbrengsten;
- versterking van de financiële aansturing van de sociale zekerheid teneinde een betere heffing en inning van de verschuldigde premies te realiseren; en
- hervorming van het financieringsstelsel van het ouderdomspensioen teneinde een AOV-stelsel te bewerkstelligen dat minder gevoelig is voor demografische ontwikkelingen.

Verder acht de SER een integraal, coherent en toegankelijk sociaal zekerheidsbeleid van eminent belang voor het bewerkstelligen van houdbare sociale fondsen. Het socialezekerheidsbeleid dient dan ook afgestemd te zijn op het economisch beleid, migratiebeleid en arbeidsmarktbeleid van de regering. (Ref.nr 109/2022-SER)

Advies betreffende (a) het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, strekkende tot wijziging van het Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 23ste september 1986 ter uitvoering van artikel 3 bis, lid 4, van de “Loterijverordening 1909”; (b) het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, strekkende tot wijziging van het Eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 23ste september 1986 ter uitvoering van artikel 3 bis, lid 2, van de “Loterijverordening 1909”; en (c) de concept-ministeriële beschikking ter verlening van mandaat aan de stichting Gaming Control Board

De ontwerp-wijzigings-landsbesluiten strekken ertoe aanpassingen aan te brengen in vigerende uitvoeringsregelingen gebaseerd op de Loterijverordening 1909, waarmee aanvullende voorwaarden worden gesteld aan het aanvragen van een nummerloterijvergunning (Wega di Number sector) en de verplichting wordt opgelegd aan vergunninghouders om hun administratie bij te houden volgens een geautomatiseerd systeem.

In de bij ontwerp-wijzigings-landsbesluit art. 3 bis, lid 4 behorende nota van toelichting wordt het belang onderstreept en de noodzaak onderbouwd van de voorgestelde verruiming van de voorwaarden waaraan de aanvrager van een nummerloterijvergunning dient te voldoen door expliciet te verwijzen naar het karakter van het loterijbedrijf dat, vanwege de grote kasstromen die daarbinnen circuleren, als gevoelig wordt beschouwd voor witwas- en andere ongeoorloofde (lees: criminele) praktijken.

In de considerans van het ontwerp-wijzigings-landsbesluit art. 3 bis, lid 2, is als overweging opgenomen dat het wenselijk is de verplichting tot het gebruik van een geautomatiseerd systeem ten behoeve van een doelmatige en inzichtelijke administratie van de vergunninghouders alsmede toezichtsbepalingen vast te leggen.

In de toelichting bij de concept-mandaatbeschikking wordt nader verduidelijkt dat de Stichting Gaming Control Board (GCB) krachtens mandaat over de sanctiebevoegdheid beschikt tot intrekking van een vergunning; GCB heeft thans geen toezicht- en handhavingsbevoegdheden ten aanzien van de loterijsector.

De SER onderschrijft de voorgestelde verscherpte regulering aangezien de daaraan ten grondslag liggende ontwerp-wijzigingsregelingen in lijn zijn met de FATF-richtlijnen ter bestrijding van de risico's aangaande witwassen en terrorismefinanciering. De SER constateert echter dat de verscherping van de regulering van de vergunde 'Wega di Number sector' zonder een doeltreffende handhaving op illegale lotenverkoop mogelijkserwijs kan leiden tot een verdere toename van illegale lotenverkoop.

Verder concludeert de SER dat verscherpte regulering additionele handhavingscapaciteit vereist voor het feitelijk kunnen bewerkstelligen van een effectieve handhaving. Het is, in het verlengde daarvan, derhalve van belang dat de nodige investeringen in termen van mankracht en financiën worden gepleegd zodat de aangewezen uitvoerende en handhavende instanties effectief kunnen optreden.

Tot slot geeft de SER aan de Minister van Financiën in overweging een nadere verscherping van de vergunningsvereisten ten dienste van verslavingspreventie te overwegen. Gelet op de aard en omvang van de kansspelverslaving op het eiland, is het van belang dat de verantwoordelijkheid van de 'Wega di Number sector' ten aanzien van verslavingspreventie wordt opgenomen in de vergunningsvoorwaarden. (Ref.nr 119/2022-SER)

Advies inzake het ontwerp van de ministeriële regeling, met algemene werking, ter uitvoering van artikel 9, zevende lid, van de Landsverordening minimumlonen

Het van de Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) ontvangen verzoek betreft een ontwerp-Ministeriële Beschikking, met algemene werking, ter verhoging van het bruto minimumuurloon van NAf. 9,62 naar NAf. 10,20 per 1 september 2022 ter compensatie van de indexering die niet is toegekend aan deze categorie werkenden voor de jaren 2020 en 2021 en, vervolgens, naar NAf. 10,70 per 1 januari 2023 vooruitlopend op de indexering voor het jaar 2022 op basis van de verwachte inflatie.

Aan dit adviesverzoek ligt ten grondslag de wens van de Minister van SOAW om het bruto minimumuurloon in overeenstemming te brengen met het berekende bestaansminimum van een huishouden bestaande uit één (1) volwassene en twee (2) kinderen bij een voltijdsdienstverband op basis van een 40-urige werkweek, de bevordering van de arbeidsparticipatie van niet-werkenden en matiging van het negatieve effect van de koopkrachtdaling op het bruto binnenlands product (BBP) door middel van koopkrachtbehoud van een niet onaanzienlijk deel van de werkzame bevolking.

De SER stelt echter vast dat de voorgestelde autonome verhoging met 11.2% niet zal leiden tot een minimumloon gelijk aan het bestaansminimum per 1 januari 2023. Hieruit concludeert de raad dat de minister expliciet onderkent dat het brengen van het minimumloon in overeenstemming met het bestaansminimum een gefaseerde aanpak vergt. In het kader van armoedebestrijding, acht de SER het van belang dat er aandacht is om de kloof tussen het minimumloon en het bestaansminimum te dichten. De SER is echter van mening dat het besluit over verhoging van het minimumloon onderbouwd moet worden met een gedegen analyse op basis van actuele data over onder andere de onderverdeling van de minimumloners over de verschillende type huishoudens. Verder is het van belang om zicht te krijgen in het aantal minimumloners dat onder de type huishouden bestaande uit één (1) volwassene met twee (2) kinderen valt, aangezien het bestaansminimum van deze doelgroep als uitgangspunt wordt genomen voor het beleidsvoornemen van de minister om het minimumloon gelijk te trekken met het bestaansminimum.

Op basis van de ernstig verslechterde concurrentiepositie en de lage arbeidsproductiviteit, raadt de SER de Minister van SOAW ten sterkste af om, zondermeer, verhoging van het minimumloon naar maatstaven van het minimum bestaansniveau van éénoudergezinnen na te streven.

Verwijzend naar de SER-verkenning van 5 oktober 2017, geeft de raad verder aan de regering in overweging om een aanpassingsmethodiek van het minimumloon vast te stellen. Verder brengt de SER de voorgeschreven aanbevelingen van de ILO inzake effectieve toepassing van het minimumloon onder de aandacht van de regering. Effectieve toepassing van het minimumloon behelst onder meer naleving van de wet door werkgevers. Naleving wordt bevorderd door ex ante draagvlak te creëren door middel van participatie van vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers aan het proces van het vast- of bijstellen van het minimumloon. Bovendien moet volgens de SER een effectief controle- en sanctiebeleid met behulp van gerichte controles op naleving van de wet en sancties bij overtreding worden aangemoedigd.

In het kader van armoedebestrijding verzoekt de SER de regering om ook aandacht te schenken aan huishoudens met andere inkomstenbronnen, zoals de AOV, AWW en onderstand. De SER geeft de regering tevens mee om ook aandacht te schenken aan mogelijkheden voor verlaging van de kosten voor levensonderhoud (voeding, elektriciteit, water en kosten van vervoer) om de kloof tussen het minimumloon en de armoedegrens te helpen dichten.

Alhoewel er aan het voorstel kanttekeningen kunnen worden geplaatst acht de raad een verhoging van het bruto minimumuurloon, vanuit sociaal-economisch en macro-economisch oogpunt 'fair en verdedigbaar', ondanks te verwachten negatieve korte termijn macro-economische effecten. (Ref.nr 137/2022-SER)

Internationale activiteiten van de SER

De SER is al lange tijd zeer actief op regionaal en internationaal niveau. Sinds 2017 vervult de SER het bestuurslidmaatschap van de internationale vereniging van sociaal-economische adviesraden en vergelijkbare instituties (AICESIS) namens de regio Latijns-Amerika en de Caraïben (LAC-regio). Daarnaast is de SER sinds 2017 ook de Vice-Secretary General van AICESIS voor de LAC-regio. Het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA is verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van deze functies via doormandatering en volmacht. De directeur/algemeen secretaris, samen met één of meerdere (senior) adviseurs, onderhoudt namens de raad de regionale en internationale contacten. Deze contacten hebben betrekking op technisch-inhoudelijke aspecten en behandelen specifieke thema's op het brede gebied van tripartisme, sociale dialoog, 'capacity building', institutionele hervormingen en organisatorische zelfbeoordeling. Dit alles is gericht op het optimaliseren van de inhoudelijke ondersteuning aan raden, organen en instellingen die zich bezighouden met sociaal-economisch advies met als uiteindelijk doel het beïnvloeden van politiek-bestuurlijke besluitvorming over relevante sociaal-economische onderwerpen. Via dit soort contacten delen de secretariaten die inhoudelijke ondersteuning bieden aan hun instelling kennis, vindt er datavergelijking plaats, worden specifieke conceptuele en methodologische vraagstukken besproken en verdiept, worden ervaringen uitgewisseld en worden relatienetwerken opgebouwd. Deze netwerken worden indien nodig ingezet ter ondersteuning van de advisering van de SER. De advisering van de SER is gebaseerd op de VN-duurzame ontwikkelingsdoelen, ook wel bekend als de 'Sustainable Development Goals (SDG's)', waar Curaçao zich aan heeft gecommitteerd. Met andere woorden, de SDG's vormen de basis voor de adviezen van de SER. Bij de voorbereiding van deze adviezen wordt regelmatig afgestemd met internationale contacten, wat leidt tot verbetering van de kwaliteit en het verder integreren van externe 'best practices'.

Binnen en buiten het kader van AICESIS onderhoudt de SER constructieve en effectieve betrekkingen met zusterorganisaties in de regio waar hij een prominente positie inneemt. Als Vice-Secretaris Generaal voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio zorgt de SER ervoor dat de bestuursfuncties van onze regio te allen tijde worden ingevuld, zodat deze niet worden overgenomen door andere regio's. Met als doel het AICESIS-netwerk uit te breiden, heeft de SER veel inspanningen geleverd om de toetreding van het Vergelijkbaar Instituut van Peru tot dit netwerk mogelijk te maken, iets wat naar verwachting in 2023 zal lukken. Daarnaast heeft de SER contact gelegd of de banden aangehaald en onderzoek gedaan naar de geïnstitutionaliseerde sociale dialoog in Chili, Mexico en Paraguay om hun interesse te wekken voor toetreding tot AICESIS. Binnen het regionale netwerk van SER's ('Red CESALC, Consejos Económicos y Sociales de América Latina y del Caribe') zet SER-Curaçao zich in voor het faciliteren van kennisdeling en uitwisseling van ervaringen. Zo heeft de SER een virtuele 'knowledge community' opgezet voor het delen van kennis en ervaringen tussen relevante regionale actoren, waaronder collega's van andere SER'en en experts op het gebied van onder andere de SDG's.

SER-Curaçao heeft zich in 2022 als partner aangesloten bij het 'Global Deal-initiatief van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), waarmee het de eerste Sociaal-Economische Raad ter wereld is die deze stap heeft gezet. De motivatie van SER-Curaçao is voortgekomen uit de sterke synergie tussen de doelstellingen van beide partijen: zowel de SER als het "Global Deal-initiatief" streven naar sociale dialoog en inclusieve groei. Het 'Global Deal' is een wereldwijd partnerschap van regeringen, bedrijven, werkgeversorganisaties, vakbonden, maatschappelijke organisaties en andere instellingen, opgericht door onder andere de OESO en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO). Het doel van het partnerschap is om gezamenlijk de uitdagingen van de wereldwijde arbeidsmarkt aan te pakken en zoveel mogelijk mensen te laten profiteren van globalisering. Deze samenwerking sluit aan bij doel 17 ('Partnerschappen voor de doelen') van de VN 2030-agenda voor duurzame ontwikkeling, oftewel de 'Sustainable Development Goals (SDG's)'. Het is ook een concrete bijdrage aan verschillende andere doelen, met name SDG 8 over 'fatsoenlijk werk en inclusieve groei' en SDG 10 over 'het verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen'.

Het "Global Deal-initiatief" telt momenteel ongeveer 135 partners wereldwijd. SER-Curaçao heeft zich als partner gecommitteerd om het initiatief meer (inter)nationale bekendheid te geven, mede dankzij haar contacten binnen het internationale samenwerkingsverband van alle SER'en wereldwijd, AICESIS, en ook op nationaal niveau. Hierdoor neemt SER-Curaçao actief deel aan alle activiteiten van zowel AICESIS als het genoemde initiatief, met als doel de raakvlakken tussen beide initiatieven toegankelijker te maken en het initiatief nationaal en internationaal meer bekendheid te geven.

Het "Global Deal-initiatief" organiseert regelmatig activiteiten en focusgroepen die tot doel hebben de sociale dialoog verder te optimaliseren en onderwerpen aan te pakken die van belang zijn voor eerlijk werk en inclusieve economische groei. Tijdens de officiële lancering van het rapport van 2022, die plaatsvond tijdens het 'Global Deal Forum' op 2 en 3 november 2022 in Madrid, Spanje, was de SER fysiek aanwezig om nieuwe contacten te leggen. SER-Curaçao slaagde erin vertegenwoordigers van SER-Griekenland te overtuigen om tijdens de conferentie nader kennis te maken met het "Global Deal-initiatief" en zorgde ervoor dat ook SER-Spanje deelnam.

Daarnaast heeft de SER deelgenomen aan verschillende relevante virtuele webinars en heeft zij uiteraard haar contacten in de regio op de hoogte gesteld van deze webinars, temeer omdat ze allemaal kosteloos waren. Enkele voorbeelden van deze webinars waren georganiseerd door het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Wereldbank, 'Island Innovation', enzovoort. Met de deelname aan deze webinars was het de bedoeling om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen op wereldniveau en om kennis te nemen van mogelijke oplossingen voor mondiale uitdagingen, zoals voorgesteld door de eerdergenoemde prestigieuze internationale organisaties. Enkele onderwerpen waar de webinars van het IMF over gingen waren: 'Hoe te reageren op mondiale crises en hoe om te gaan met onzekerheid', 'de Digitale revolutie', 'Financiering voor klimaatactie', een rondetafelconferentie over steun aan Oekraïne, 'Innovatie om de groeiende kwetsbaarheid aan te pakken', 'Subsidies, geopolitiek en internationale samenwerking', 'Uitdagingen en menselijk kapitaal op een kruispunt'.

De SER heeft ook deelgenomen aan verschillende webinars georganiseerd door Island Innovation. Enkele voorbeelden hiervan zijn Island Finance, het Forum 2022 met als thema 'Investeren voor duurzame ontwikkeling' en de VN Oceaan Conferentie, waarbij de focus lag op het duurzame ontwikkelingsdoel nr. 14 'Leven in het water' en goede praktijken specifiek gericht op eilanden. 'Island Innovation' gaf ook dagelijkse updates over COP-27, met name de delen die het meest relevant waren voor eilanden.

Daarnaast heeft de SER deelgenomen aan evenementen georganiseerd door de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank, waaronder 'World Ocean Day: Promoting Blue Economy in Latin America and the Caribbean'. De SER heeft ook deelgenomen aan virtuele webinars van de Wereldbank, zoals 'Are healthy diets affordable?'. Om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen in de regio, volgt de SER af en toe virtuele webinars die betrekking hebben op specifieke landen in de regio, zoals bijvoorbeeld die van het Nederlandse Holland House 'Cámara de Comercio Panameño-Holandesa'. Deze organisatie publiceert ook een nieuwsbrief over relevante economische ontwikkelingen in Panama.

Natuurlijk onderhoudt SER-Curaçao ook effectieve relaties met de overige SER'en binnen het Koninkrijk en vinden er waardevolle contactmomenten plaats. In juli 2022 bracht een technische delegatie van de SER een werkbezoek aan SER Nederland. Tijdens dit bezoek hadden de Secretarissen van de SER's van Aruba en Sint-Maarten de gelegenheid om kennis te maken met de nieuwbenoemde Secretaris van SER-Nederland. Ook informeerde SER-Curaçao SER-Nederland over de internationale ambities met betrekking tot AICESIS, met name ons kandidaatschap voor het voorzitterschap. Uiteraard werden tijdens het bezoek ook verdere mogelijkheden voor samenwerking en afstemming tussen de SER's besproken.

Hieronder wordt een overzichtstabel gepresenteerd van de internationale activiteiten waaraan de SER in 2022 heeft deelgenomen of waarin zij het initiatief heeft genomen. Vanwege de effectiviteit en de kosten, met het oog op de financiële uitdagingen in onze Latijns-Amerikaanse en Caribische regio, vonden de meeste bijeenkomsten die door SER-Curaçao werden georganiseerd virtueel plaats.

Maand	Beschrijving
Februari	Op 22 februari 2022 organiseerde SER-Curaçao een zeer goed bezochte regionale bijeenkomst, die virtueel werd gehouden. Veel SER-en die buiten onze Latijns-Amerikaanse en Caribische regio vallen, namen deel aan deze bijeenkomst (van elke regio van AICESIS was wel een SER aanwezig). Naast de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) waren in totaal zeker 25 landen virtueel aanwezig. Het voorzitterschap van AICESIS nam ook deel aan deze bijeenkomst, met als titel: 'Digitalisering kan zorgen voor meer financiering voor een duurzame toekomst in Latijns-Amerika en het Caribisch gebied; realistisch haalbaar of een onbereikbaar doel?'. Er kon worden geconcludeerd dat een duurzame toekomst wel degelijk mogelijk is met behulp van technologische ontwikkelingen. Zie: https://ser.cw/2022/03/02/ser-leidt-virtuele-gedachtewisseling-op-regionaal-niveau-over-uitdagingen-2030-agenda/
Maart	Door het invullen van een vragenlijst werd informatie verzameld voor AICESIS en de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) met betrekking tot belangrijke details van de SER zoals missie, samenstelling, werkzaamheden, werkwijze, uitgebrachte adviezen en resultaten over de afgelopen drie jaar.
April	Op basis van de resultaten van de virtuele regionale bijeenkomst in februari is samen met de vertegenwoordiger van AICESIS bij de Verenigde Naties in New York een paper opgesteld als bijdrage van AICESIS aan het 'High Level Political Forum' van de UNECOSOC-bijeenkomst in 2022. Het thema van 2022 was 'Beter opbouwen na COVID-19 en tegelijkertijd de volledige uitvoering van de 2030-agenda bevorderen'. Onze conclusie was dat multilaterale actie op alle fronten essentieel is. Alleen door samenwerking kunnen landen oplossingen vinden voor armoede, ongelijkheid en klimaatverandering, de belangrijkste uitdagingen van deze tijd. Alleen samen kunnen ze hun op regels gebaseerde wereldhandelssysteem versterken en de benodigde technologie, oplossingen en financiering mobiliseren om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling te realiseren. Zoals de 'Global World Economic Situation Prospects' hebben laten zien kunnen we, wanneer we solidair zijn - als één menselijke familie - van 2022 een echt jaar van herstel maken.

Mei	De SER is partner geworden van het Global Deal-initiatief van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD) en is daarmee de eerste SER ter wereld die deze stap heeft gezet. Het Global Deal-initiatief heeft als doel om sociale dialoog en samenwerking tussen werkgevers, werknemers en overheden te bevorderen, met als resultaat duurzame arbeidsmarkten en inclusieve groei. Het idee achter de Global Deal is om wereldwijde partnerschappen en samenwerking tot stand te brengen om uitdagingen op de arbeidsmarkt aan te pakken zoals ongelijkheid, onzeker werk, gebrek aan sociale bescherming en veranderingen in de wereld van werk als gevolg van globalisering en technologische vooruitgang. Het Global Deal-initiatief organiseert onder andere virtuele webinars en andere activiteiten over relevante onderwerpen die voor iedereen toegankelijk zijn. Als partner van de Global Deal heeft de SER toegang tot experts en onderzoeken op thema's die relevant zijn voor de SER, evenals regelmatige nieuwsbrieven. Meer over de Global Deal: https://www.theglobaldeal.com. Om bekendheid te geven aan het feit dat we de eerste SER ter wereld zijn die partner is geworden, hebben we hierover informatie geplaatst op zowel de website van AICESIS als onze eigen website. Bovendien heeft het Global Deal-initiatief zelf ook aandacht besteed aan dit nieuws. Zie: https://www.theglobaldeal.com/news-and-events/ser-new-partner-of-the-global-deal.htm Als partner van de Global Deal heeft de SER deelgenomen aan twee werkgroepen van de OECD, genaamd 'Social Dialogue and Human Rights due diligence' en 'Social Dialogue and living wages'. Deze focusgroepen vonden periodiek plaats gedurende het hele jaar 2022, met ongeveer vijf bijeenkomsten in totaal. Tijdens deze focusgroepen hebben niet alleen experts op het gebied van de thema's hun perspectieven gedeeld, maar hebben ze ook hun ervaringen en onderzoeken gedeeld met de andere partners die aanwezig waren.
Juni	Op 1 juni 2022 lanceerde SER-Suriname haar website: https://www.sersuriname.com. Op deze website worden de internationale activiteiten waar SER-Suriname aan heeft deelgenomen, dankzij de inspanningen van SER-Curaçao, goed gepresenteerd. SER-Curaçao heeft namelijk een compilatie mogelijk gemaakt, gezien het feit dat zij nauw contact onderhoudt met SER-Suriname. In de Griekse stad Athene vond, in het kader van de bestuurs- en algemene vergadering van AICESIS, waar SER als bestuurslid en vice-secretaris generaal voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio aanwezig was, een internationale conferentie plaats met als thema: 'Climate Crisis and Social Dialogue towards a Sustainable Transition'. De belangrijkste conclusie van deze internationale conferentie was dat een sociale Dialoog, gedragen door de bevolking, een belangrijk instrument is om de huidige klimaatcrisis aan te pakken, maar dat een internationale, gecoördineerde aanpak ook essentieel is. SER heeft uiteraard actief deelgenomen aan beide activiteiten. Zie: https://ser.cw/2022/07/27/seren-wereldwijd-slaan-handen-ineen-tegen-klimaatcrisis/ & https://ser.cw/2022/07/27/ser-vervult-statutaire-taken-binnen-internationaal-samenwerkingsverband/

Juli	Op de terugreis vanuit Griekenland werd ook Nederland bezocht en werd de gelegenheid benut door de secretaris van SER-Curaçao, samen met de secretarissen van SER-Aruba en SER-Sint-Maarten, om kennis te maken met mw. Jacqueline Prins, de recentelijk aangetreden secretaris van SER-Nederland. Tijdens dit kennismakingsgesprek werden verdere mogelijkheden voor samenwerking besproken. Zie: https://ser.cw/2022/07/27/kennismakingsgesprek-met-nieuwe-secretaris-ser-nederland/
Augustus	Ter invulling van het hoofdthema van het voorzitterschap van de Russische Civiele Kamer, 'Leven in het online tijdperk: dreigende uitdagingen en drang naar oplossingen', werden diverse virtuele rondetafelgesprekken georganiseerd rond dit thema. SER nam uiteraard deel aan verschillende van deze rondetafelgesprekken, waaronder één in mei met als deelthema: 'Digitale ongelijkheid als belemmerende factor voor de ontwikkeling van de samenleving'. Tijdens dit rondetafelgesprek presenteerde SER de situatie in de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio, waar aanzienlijke ongelijkheid bestaat tussen plattelands- en stedelijke gebieden, en benadrukte het belang van toegang tot het internet, met name voor jongeren, als een cruciale factor voor ontwikkeling. Zie: https://aicesis.org/en/e/news-en/joining-forces-to-overcome-digital-inequality Sommige van deze virtuele rondetafelgesprekken maakten deel uit van de traditionele 'Community' Fora die altijd worden gehouden door de Russische Civiele Kamer; SER heeft ook deelgenomen aan deze bijeenkomsten. In augustus vond één van deze bijeenkomsten plaats met als deelthema's 'Online-onderwijs: Toegankelijkheid versus kwaliteitsdaling' en 'Ethische kwesties bij de toepassing van digitale technologie'.
September	SER hees de vlag van de 'Sustainable Development Goals' (SDG's) omdat deze doelen centraal staan en als uitgangspunt dienen in haar advisering. Ook de Curaçaose regering heeft zich gecommitteerd aan deze doelen. SER onderhoudt daarom regelmatig contact met de SDG-coördinator van Curaçao: https://ser.cw/2022/09/23/ser-hijst-vlag-voor-sdgs/ AICESIS werkt momenteel aan een herziening van haar statuten, waar alle leden aan kunnen bijdragen. SER-Curaçao heeft actief deelgenomen aan de vergaderingen met als doel bij te dragen aan deze herziening en heeft ook wijzigingsvoorstellen ingediend om de efficiëntie van de vereniging te vergroten en bij de tijd te blijven. Bij het indienen van de wijzigingsvoorstellen is ook rekening gehouden met het vergemakkelijken van de toetreding van nieuwe leden tot AICESIS, waarbij de toetreding van deze leden een grote toegevoegde waarde voor de vereniging moet hebben. De SER volgt verschillende thema's op internationaal niveau die een sociaal-economische impact kunnen hebben op Curaçao. Eén van deze thema's is bijvoorbeeld 'The future of work', met name de impact van digitalisering, waar de SER al geruime tijd aandacht aan besteedt vanwege de sociaal-economische gevolgen ervan. Om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering, heeft de SER haar vergaderzaal beschikbaar gesteld voor een sessie met de titel 'Metaverse & Future Workshop', waar uiteraard verschillende medewerkers van de SER aan hebben deelgenomen. Tijdens de workshop is aandacht besteed aan wat de Metaverse is, hoe het gebruikt kan worden, en is stilgestaan bij het bewustzijn op Curaçao over de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en de invloed ervan op de sociaal-economische realiteit van Curaçao. Er waren ongeveer 25 deelnemers, waaronder relevante organisaties zoals Stimul-IT en Digicel.

Oktober	Op uitnodiging van SER-Spanje heeft SER-Curaçao actief deelgenomen aan de ‘Encuentro virtual de los Consejos Económicos y Sociales Iberoamericanos. Avances en la institucionalización del diálogo’, de virtuele bijeenkomst van de Ibero-Amerikaanse Sociaal-economische Raden over de vooruitgang in de institutionalisering van de dialoog. De bijeenkomst werd georganiseerd door de Spaanse Organisatie voor Internationale en Ibero-Amerikaanse Samenwerking, de ‘Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo (AECID)’. Aan deze onlinebijeenkomst op 4 en 5 oktober namen naast SER-Curaçao zes andere landen uit de regio deel. https://www.ces.es/documents/10180/814667/Memoria_actividades_2022.pdf/7e9ae1df-c327-5b5b-53bb-83733020a74b Op 19 oktober vierde de SER van Aruba haar 35-jarig bestaan in de aula van de Universiteit van Aruba. Tijdens deze bijeenkomst vonden diverse presentaties en discussies plaats, waarbij naast SER-Curaçao ook de secretarissen-generaal van de SER's van Sint-Maarten en Nederland aanwezig waren. Ook de directeur van Brabant Advies nam deel aan de activiteiten. De presentaties en discussies tijdens de viering stonden in het teken van de rol van de SER bij het creëren van draagvlak voor sociaal-economisch beleid van de regering. Daarnaast vond ook afstemming plaats tussen de SER-en van het Koninkrijk met als doel de samenwerking verder te optimaliseren. Deze afstemming werd als zeer nuttig ervaren en is vatbaar voor herhaling. https://ser.cw/2022/10/21/secretarissen-seren-koninkrijk-bijeen-op-aruba/
November	Aangezien SER-Curaçao zeer goede contacten onderhoudt met SER-Spanje werd tijdens het verblijf in Spanje op 2 november 2022 ook een beleefdheidsbezoek gebracht aan SER-Spanje en werden verdere mogelijkheden voor samenwerking besproken. Gezien de rol van SER-Curaçao als vice-secretaris generaal van AICESIS voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio is het belangrijk om nauwe banden te onderhouden met landen in die regio, en SER-Spanje heeft hier ook baat bij. SER-Spanje organiseert regelmatig activiteiten over relevante onderwerpen voor de regio in samenwerking met de Spaanse samenwerkingsorganisatie AECID. https://aicesis.org/en/e/news-en/november-2-2022-visit-of-a-delegation-from-the-economic-and-social-council-of-curaçao-ser Ter voorbereiding van de officiële aankondiging van het kandidaatschap van SER-Curaçao voor het rolerend voorzitterschap van AICESIS voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio, organiseerde SER een virtuele regionale bijeenkomst met de SER's en vergelijkbare instituten in de regio die lid zijn van AICESIS. Tijdens deze bijeenkomst werden de opengevallen functies voor de periode 2023-2025 verdeeld, met instemming van de leden uit onze regio. Als resultaat van de virtuele bijeenkomst traden de SER's van Guatemala, Aruba en Curaçao toe tot het bestuur, waarbij de rol van vice-secretaris generaal aan Guatemala is toegekend en SER-Curaçao de rol van voorzitter kan vervullen. De SER nam vanuit Spanje virtueel deel aan de internationale bijeenkomst van Sociaal-economische Raden met als thema ‘Diálogo Social y Políticas Públicas’ in Rio Cuarto, Argentinië. Naast de SER's van Argentinië namen ook de SER's van Mexico-Stad, Guatemala en Curaçao deel aan deze bijeenkomst. Het doel van de bijeenkomst was om de regionale SER's te verenigen en de nationale SER in Argentinië een nieuwe impuls te geven. Tijdens de interventie van SER-Curaçao lag de nadruk op het regionale netwerk van Sociaal-economische Raden, genaamd ‘Consejos Económicos y Sociales de América Latina y el Caribe (CESALC)’ en het belang van dit netwerk. SER-Curaçao gaf tijdens de interventie aan dat zij actief betrokken is bij de regio en het belang van uitwisseling van goede praktijken benadrukt, en dat zij open staat voor het voorzitterschap van CESALC. Naast de contacten die de SER onderhoudt met de SER van China tijdens bijeenkomsten van AICESIS, is ook virtueel bilateraal contact gelegd om de steun van China te peilen voor de ambitie van SER-Curaçao om zich kandidaat te stellen voor het voorzitterschap van AICESIS. Tijdens dit virtuele bilaterale overleg, waar ook de fungerend voorzitter van SER-Curaçao aan deelnam, zijn verdere mogelijkheden voor samenwerking en uitwisseling besproken.

December

SER nam, als bestuurslid en vice-secretaris generaal voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio, deel aan de bestuursvergadering van AICESIS op 2 december 2022 in Belgrado, Servië. Tijdens de vergadering heeft SER-Curaçao haar officiële kandidaatschap voor het voorzitterschap van AICESIS voor de Latijns-Amerikaanse en Caribische regio formeel gepresenteerd met een officiële brief. Het bestuur van AICESIS dat aanwezig was bij deze vergadering heeft hier mee ingestemd.

<https://ser.cw/2022/12/15/ser-curacao-volgende-aicesis-voorzitter/>

Voorafgaand aan de bestuursvergadering van AICESIS vond een internationale conferentie plaats met als thema 'For a better future in the world of work and capital', waar de SER ook aan deelnam. De conferentie stond uitgebreid stil bij de recente ontwikkelingen en uitdagingen op de Europese en met name de Servische arbeidsmarkt.

<http://www.socijalnoekonomskisavet.rs/eng/fotogalerija%20eng.htm>

De SER heeft op 7 december 2022 als Vice-secretaris generaal een virtuele regionale bijeenkomst georganiseerd met als thema 'Brede welvaart'. Ongeveer dertien landen namen deel. Tijdens de bijeenkomst gaf de SER haar visie op het thema 'brede welvaart' en kregen de deelnemende SER's de gelegenheid om hun eigen standpunten te delen. Gezamenlijk werden conclusies getrokken over de invulling van het thema en de randvoorwaarden om eraan te werken. Daarnaast vond een discussie plaats over het formele regionale netwerk CESALC, waarbij met name het belang ervan werd benadrukt.

<https://aicesis.org/en/e/news-en/ser-curacao-virtual-regional-meeting-december-7-2022-1>

Budgettaire aspecten

In het verslagjaar 2022 zijn meerdere budgetneutrale wijzigingen in de operationele begroting van de SER geïmplementeerd. Deze modificaties zijn verricht teneinde de operationele efficiëntie en effectiviteit te optimaliseren en zijn uitgevoerd in overeenstemming met de strategische beleidsdoelstellingen van de SER. De specifieke aanpassingen, alsmede de bijbehorende onderliggende overwegingen, worden hieronder uiteengezet:

1. Toegang van medewerkers tot het Office 365 Platform: Deze actie is ondernomen ter bevordering van gestroomlijnde interne communicatieprocessen en geoptimaliseerde toegang tot organisatie kritische applicaties.
2. Technische Interventies aan perifere randapparatuur ten behoeve van medewerkers: Deze werkzaamheden waren noodzakelijk ter waarborging van een naadloze hardware matige gebruikerservaring.
3. Acties ter oplossing van aan opslag gerelateerde problematiek: Deze ingrepen bleken noodzakelijk om de integriteit en beschikbaarheid van kritische data te waarborgen.
4. Acquisitie van firewallvoorzieningen: Implementatie hiervan was imperatief ter beveiliging van het organisatorische netwerk tegen in steeds toenemende mate geconstateerde cyber gerelateerde bedreigingen.
5. Migratie naar het Windows 11 Besturingssysteem: Deze overgang was onontbeerlijk ter benutting van actuele beveiligingsfunctionaliteiten en operationele optimalisatie.
6. Configuratie van persoonlijke computers in verband met nieuwe Xerox-apparatuur: Realisatie hiervan was noodzakelijk om technologische compatibiliteit te bewerkstelligen.
7. Continuering van Office 365 dienstverlening voor de tweede helft van 2022: Deze voortzetting was cruciaal ter garantie van de continuïteit van bedrijfsoperaties.
8. Reservering voor additionele technische assistente: Deze post is opgenomen ter anticipatie op onvoorziene technische vereisten.
9. Herwaardering kernfuncties bij het Secretariaat: Deze maatregel is getroffen als een strategische investering om functieclassificaties en compensatiestructuren binnen de organisatie te actualiseren.

Additionele activiteiten omvatten de configuratie van laptops voor stagiaires, de migratie van bestaande data van verouderde Mac-systemen naar geactualiseerde systemen, evenals de implementatie van specifieke netwerkvoorzieningen en diensten, onder meer ter facilitering van diverse externe evenementen en ter opvang van toegenomen dataverkeer.

Bijgaand treft u een tabel aan waarin een gedetailleerd overzicht wordt verstrekt van de oorspronkelijke begroting voor operationele activiteiten zoals goedgekeurd door de Staten van Curaçao voor het dienstjaar 2022, aangevuld met een kolom die de doorgevoerde budgettaire aanpassingen en het afsluitende restantbudget specificeert.

Bedragen zijn in NAF.	Oorspronkelijke begroting	Begrotingswijziging	Saldo per 31 december 2022	Realisatie
Inhuur van Personeel	12,000	(4,100)	255	96.8%
Kosten vertaling & vertolking	24,600	(10,000)	8,388	42.5%
Stagiaires, vrijwilligers & vakantiejobs	30,000	(22,250)	1,746	77.5%
Werving personeel	15,000	(5,000)	633	93.7%
Uitzending & detachering	11,000	(11,000)	0.00	0.0%
Opleiding & Training	66,000	(16,800)	13,237	26.9%
Kleding & uitrusting	2,400		7	99.7%
Vervoer	6,400	(1,300)	392	94.9%
Vergaderkosten & Presentiegeld	197,900	(50,000)	108,517	26.6%
Peperrepresentatie & Voorlichting	66.750		25,972	61.1

¹ Bedragen zijn afgerond op hele guldens

² Een deel van dit saldo is in 2022 verplicht.

Bedragen zijn in NAF.	Oorspronkelijke begroting	Begrotingswijziging	Saldo per 31 december 2022	Realisatie
Vervoer, Reis- en Verblijfkosten	50,000	17,000	1,118	98.3%
Huur Gebouwen en Terreinen	207,400		4,115	98.0%
Onderhoud Gebouwen & Terreinen	9,000	3,000	1,440	88%
Verzekeringen en Belastingen Huisvesting	10,000	(7,000)	205	93.2%
Verbruik nutsvoorzieningen	43,000		52	99.9%
Onderhoud duurzame roerende goederen	8,000	2,000	2,252	77.5%
Overig huisvesting	2,000		256	87.2%
Huur & lease kantooruitrusting	19,600		3,979	79.7%
Onderhoud kantooruitrusting	18,500	31,500	5,029	89.9%
Kleine inventarisgoederen	13,000	7,200	296	98.5%

¹ Bedragen zijn afgerond op hele guldens

² Een deel van dit saldo is in 2022 verplicht.

Bedragen zijn in NAF.	Oorspronkelijke begroting	Begrotingswijziging	Saldo per 31 december 2022	Realisatie
Telefoon- & faxkosten	15,000		3,027	79.8%
Porto & vrachtkosten	500		340	32.0%
Abonnementen & lectuur	10,000	(4000)	946	84.2%
Contributies & lidmaatschappen	7,500		0	100.0%
Publieke voorlichting	19,000	(5,000)	2,088	85.1%
Advieskosten	50,000		2,336	95.3%
Huur & Lease Vervoermiddelen	0	1,000	1000	0.0%
Onderhoud voertuigen	5,000		2,059	58.8%
Verbruik Benzine & olie	8,000	(1,500)	2,701	58.4%
Verz. Bel. Openbaar vervoer	5,750	(1,500)	33	99.2%
Overig uitbesteed werk	0	27,000	9,496	64.8%
Bijdr. & subsidie non-profit Instellingen	600,000		100,000	83.3%

Deze modificaties hebben substantieel bijgedragen aan een doelmatiger en responsiever operationeel kader, hetgeen de SER in staat stelt om effectiever te voldoen aan zijn constitutioneel vastgelegde verantwoordelijkheden en om meerwaarde te bieden aan de diverse belanghebbenden.

¹ Bedragen zijn afgerond op hele guldens

² Een deel van dit saldo is in 2022 verplicht.

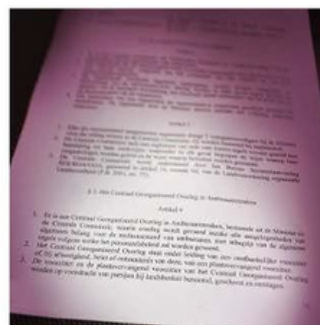
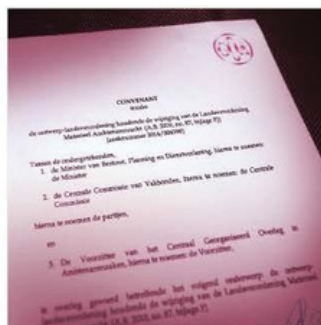
Samenstelling SER – per 31 december 2022

LEDEN	Naam	
		Onafhankelijk
		Dhr. mr. W.J. Meriaan
	2	Dhr. C.I. Rojer MBA
	3	Dhr. R.E. Sling
		Werkgeversvertegenwoordigers
	4	Dhr. mr. J.H. Jacobs
	5	Dhr. mr. J.G. Lopez-Ramirez
	6	Dhr. R.F. Martina
		Werknemersvertegenwoordigers
	7	Dhr. H. Mongen
	8	Dhr. P.A. Cova
	9	Dhr. R.G. Ilario

PLV-LEDEN	Naam	
		Onafhankelijk
	1	Mw. mr. K. de l'Isle
	2	Vacature
	3	Vacature
		Werkgeversvertegenwoordigers
	4	Dhr. R.P. Ottenheim
	5	Dhr. M.F. Cova
	6	Dhr. W.E. Bonafacio
	7	Dhr. D.R. Hodge
		Werknemersvertegenwoordigers
	8	Dhr. J.P. Zimmerman
	9	Dhr. K. Bremer
	10	Mw. A.A.T. Dirksz-Job

OVER HET CGOA

Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

CGOA

Het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (hierna: CGOA) functioneert op basis van een wettelijk kader, dat is vastgelegd in de Landsverordening van 21 augustus 2008. Deze Landsverordening bevat specifieke regels aangaande de organisatie en structuur van overleg betreffende zaken van algemeen belang die de rechtstoestand van ambtenaren raken (P.B. 2008, no. 70). Conform artikel 4, eerste lid, van deze Landsverordening, dient het CGOA als een forum voor het voeren van overleg over uiteenlopende kwesties die van algemeen belang zijn voor de rechtstoestand van ambtenaren. Dit omvat tevens de algemene richtlijnen die het kader vormen voor het te voeren personeelsbeleid.

Het CGOA is een bipartiet orgaan, bestaande uit enerzijds de Minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening (BPD), die de regering vertegenwoordigt, en anderzijds de Centrale Commissie van Vakbonden (hierna: CCvV). De leiding van het CGOA is in handen van een onafhankelijke voorzitter om een objectief en evenwichtig overleg te waarborgen.

Bij hun ambtsaanvaarding hebben de heren Richard Begina en Antonio Hernandez expliciet verklaard dat zij, gedreven door overwegingen van doelmatigheid en doeltreffendheid, zich zullen inzetten om lopende initiatieven voort te zetten binnen de reeds geformeerde CGOA-commissies en -werkgroepen. Het is hun ambitie om de bevindingen en resultaten van deze commissies en werkgroepen te consolideren en plenair te bespreken tijdens de reguliere, maandelijkse CGOA-overlegsessies. Deze aanpak beoogt een naadloze integratie en bespoediging van de lopende trajecten en draagt bij aan een efficiënte en effectieve uitvoering van het vastgestelde beleid.

Richard Begina

Antonio Hernandez

De nieuw voorgestelde 'modus operandi' (werkwijze) heeft direct een positieve respons ontvangen van de betrokken partijen. Gedurende het jaar 2022 hebben de partijen effectief gebruikgemaakt van de bestaande werkgroepen en daarnaast verzoeken ingediend om additionele werkgroepen in te stellen, met als doel de discussies en beleidsvorming te intensiveren.

CCvV

De Centrale Commissie van Vakbonden (CCvV) is een samengestelde entiteit van vertegenwoordigers van vijf representatieve organisaties. Elke organisatie heeft drie vaste vertegenwoordigers, alsook hun respectievelijke plaatsvervangers. De betrokken organisaties zijn:

- De Algemene Bond van Overheid en overige personeel (ABVO);
- De Nationaal Algemene Politie Bond (NAPB);
- De Sindikato Trahadornan di Aduana i Fiskalía (STrAF);
- De Sindikato Ambtenarnan di Polis i Kadena Hudisial (SAP) en;
- De Sindikato di Trahado den Edukashon na Kòrsou (SITEK).

De CCvV komt in principe maandelijks bijeen op de eerste donderdag. Het voorzitterschap wordt jaarlijks gerouleerd en toegekend aan een van de representatieve organisaties. In het jaar 2022 was het voorzitterschap in het eerste kwartaal toevertrouwd aan de NAPB en het vicevoorzitterschap aan de SAP. In het tweede kwartaal ging het voorzitterschap over naar SITEK, met het vicevoorzitterschap bekleed door STrAF.

Werkwijze van het CGOA

Voorstellen voor regelgeving, beleidsnota's of andere vormen van vastgelegde voornemens worden door de Minister van BPD gepresenteerd aan het CGOA, middels bemiddeling van de voorzitter. Eveneens kan de CCvV voorstellen inbrengen bij de Minister via de voorzitter.

Belangrijke besluiten omtrent voorstellen die de rechtstoestand van ambtenaren raken, worden niet genomen zonder voorafgaand overleg tussen de partijen. Afspraken en consensus worden vastgelegd in een door alle partijen en de voorzitter ondertekend convenant. In 2022 is er een dergelijk convenant ondertekend.

Sectoraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Artikel 20, eerste lid, van de Landsverordening CGOA biedt een wettelijk kader voor het instellen van een Sectoraal Georganiseerd Overleg (SGOA). Het SGOA heeft tot doel overleg te plegen tussen de CCvV en de sector-verantwoordelijke minister. In 2022 vonden er echter geen gesprekken plaats conform het Landsbesluit van 15 november 2019 (P.B. 2019, no. 81).

Advies- en arbitragecommissie

Deze commissie heeft als taak te adviseren of een bindend oordeel te geven bij geschillen tussen de partijen. In 2022 was er geen beroep gedaan op deze commissie, aangezien er geen geschillen zijn ontstaan.

Vergaderfrequentie

Zoals eerder vermeld, vinden de vergaderingen van het CGOA en de CCvV over het algemeen eenmaal per maand plaats. In het verslagjaar 2022 kwam het platform in totaal acht keer bijeen.

Hieronder volgt een gedetailleerd overzicht van het aantal vergaderingen van het CGOA en de CCvV gedurende 2022.

Platform/orgaan	Aantal vergaderingen
CGOA	13
CCvV	22
Advies- en arbitragecommissie	geen
Commissies	geen
Werkgroepen	9

Toekomstperspectief

In 2022 heeft het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) een gefocust traject geïmplementeerd met als doel de voorbereiding van diverse onderwerpen betreffende arbeidsvoorwaarden van ambtenaren te optimaliseren. Deze optimalisatie werd gerealiseerd via de instelling van gespecialiseerde werkgroepen, met de ambitie om efficiëntere en meer effectieve resultaten te genereren.

Deze werkgroepen hebben een merkbaar positieve invloed uitgeoefend en hebben geleid tot concrete uitkomsten. Door deze gestructureerde aanpak werden complexe thema's grondig geanalyseerd en was het mogelijk voor de deelnemers om vanuit diverse disciplines waardevolle inzichten bij te dragen. Dit heeft geresulteerd in doordachte besluitvorming met betrekking tot de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren.

Desalniettemin blijft het cruciaal om de vraag te stellen of de beoogde doelstellingen in hun volledigheid zijn behaald. Een gedetailleerde en zorgvuldige evaluatie is derhalve onontbeerlijk. Deze evaluatie dient een grondige analyse te omvatten van zowel het proces als de verkregen resultaten, teneinde de effectiviteit van de werkgroepen accuraat te kunnen beoordelen.

De evaluatiefase zal zich nadrukkelijk focussen op de mate waarin de werkgroepen hebben bijgedragen aan de versnelling en verfijning van de voorbereidingsprocessen. Ook zal er een kritische blik worden geworpen op de kwaliteit en de maatschappelijke acceptatie van de genomen besluiten. Het verzamelen van feedback van alle relevante stakeholders vormt een integraal aspect van deze evaluatie.

Het is van essentieel belang om op grond van deze evaluatie een weloverwogen oordeel te vellen over de effectiviteit van de werkgroepen als aanpak. De verkregen inzichten zullen vervolgens een fundamentele rol spelen in de besluitvorming omtrent het al dan niet continueren van deze methodologie in de toekomst.

Functie	Naam
Voorzitter CGOA	Dhr. drs. Richard A.B. Begina
Plv. Voorzitter CGOA	Dhr. Antonio N.D. Hernandez
Minister van Bestuur, Planning en Dienst - verlening	Dhr. mr. Ornelio Martina
Secretaris CGOA	Dhr. drs. Raul J. Henriquez
Voorzitter CCvV	Dhr. Frensel Josefina (vanaf 1 mei 2022 t/m 31 december 2022)
Plv. Voorzitter CCvV	Dhr. Amadeo V. E. Vilchez
ABVO:	
Lid	Adri A. Wiliams
Lid	Dhr. Wendy E. Calmes
Lid	Dhr. George A.F. Hernandez (voorzitter ABVO)
Plv. lid	Dhr. Kenneth Bremer

Functie	Naam
Plv. lid	Dhr. R Margaritha
Plv. lid	Mw. Afaline I. Soares
N.A.P.B.:	
Lid	Mw. Thaïse Isidora-Lo-A-Njoe (voorzitter NAPB)
Lid	Dhr. Howard Luckert
Lid	Mw. Rosël Windster
Plv. lid	Dhr. Rafaël Contreras
Plv. lid	Dhr. Maikel Stokkel
Plv. lid	Dhr. Burton van der Gen

Functie	Naam
STrAF:	
Lid	Dhr. Juan M. Lourens (voorzitter STrAF)
Lid	Dhr. Willem H. van Lamoen
Lid	Dhr. Gerald Mathilda
Lid	Dhr. Michael F. Winklaar
Plv. lid	Dhr. Albertico Overman
Plv. lid	Mw. Denise Harms

Functie	Naam
SAP:	
Lid	Dhr. Amadeo V. E. Vilchez (voorzitter SAP)
Lid	Dhr. Brian M. de Windt
Lid	Dhr. Marco Anthony Lacle
Plv. lid	Mw. Ayary Fecunda
Plv. lid	Dhr. Clifford E. Winklaar
Plv. lid	Dhr. Edmiro P. Jansen

Functie	Naam
SITEK:	
Lid	Dhr. Frensel Josefina
Lid	Dhr. Gilberto Morishaw
Lid	Dhr. Liledone Nichols
Plv. lid	Mw. Mariëla Manuel
Plv. lid	Dhr. Darius Plantijn (voorzitter SITEK)
Plv. lid	Mw. Ilgemarlaine Luijando

Adviesverzoeken en advisering 2020- 2021

Tabel met adviesverzoeken en advisering in 2020

Onderwerp	Datum ontvangst adviesverzoek, zaaknr. en Ref.nr.	Datum vaststelling advies en Ref.nr.
In volgorde van datum advisering		
Ontwerplandsbesluit, h.a.m, strekkende tot wijziging van het Landsbesluit winstbelasting	24 januari 2020 Zaaknr. 2019/052742 Ref.nr. 004/2020-SER	5 februari 2020 008/2020-SER
Ontwerplandsverordening Algemene Bestedingsbelasting 2020	13 februari 2020 Zaaknr. 2019/034736 Ref. nr. 012/2020-SER	28 februari 2020 024/2020-SER
Verkenning 'De toekomst van de AOV op Curaçao. Een vergelijking tussen verschillende migratiescenario's.' I.h.k.v. de serie Verkenningen m.b.t. Migratie & Sociaaleconomische Ontwikkeling	Ongevraagd advies Ref.nr. 036/2020-SER	6 maart 2020 036/2020-SER
Spoedadviesverzoek inzake de wettelijke inkadering 'Werktijdverkorting'	23 april 2020 Zaaknr. 2020/013044 Ref. nr. 047/2020-SER	6 mei 2020 054/2020-SER
Ontwerplandsbesluit, h.a.m. van de vaststelling van een tijdelijke subsidieregeling voor werkgevers ter overbrugging van een periode	7 mei 2020 Zaaknr. 2020/013153 Ref. nr. 055/2020-SER	15 mei 2020 061/2020-SER
Ontwerp tijdelijk landsbesluit houdende algemene maatregelen inzake steunmaatregelen COVID-19	7 mei 2020 Zaaknr. 2020/013149 Ref. nr. 056/2020-SER	15 mei 2020 062/2020-SER
Ontwerplandsverordening, houdende regels voor vervroegd vrijwillige uitstroom	30 april 2020 Zaaknr. 2020/042180 051/2020-SER	3 juni 2020 067/2020-SER
Ontwerplandsverordening houdende wijziging van de Landsverordening Ziekteverzekering ter vaststelling van onder meer een verlengde eigen risicoperiode voor de werkgever	14 mei 2020 Zaaknr. 2020/050083 Ref. nr. 060/2020-SER	12 juni 2020 075/2020-SER

Initiatief-ontwerplandsverordening houdende regels inzake het invoeren van flexibel werken op Curaçao	23 maart 2020 Zaaknr. 0271-1V/19-20 Ref. nr. 043/2020-SER	10 juli 2020 088/2020-SER
Initiatief-ontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening onroerendzaakbelasting	5 maart 2020 Zaaknr. 2014(2019-2020160) Ref. nr. 030/2020-SER	22 juli 2020 092/2020-SER
Initiatiefontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening Openbare Orde	21 februari 2020 Zaaknr. 0248-1V/19-20 Ref. nr. 015/2020-SER	22 juli 2020 093/2020-SER
Ontwerplandsbesluit, h.a.m, houdende wijziging van de artikelen 1 en 7 van de Eilandsverordening Economische Zone Curaçao 1978 (Landsbesluit economische zone Koningsplein)	21 februari 2020 Zaaknr. 2018/042248 Ref. nr. 016/2020	22 juli 2020 094/2020-SER
Initiatief-ontwerplandsverordening tot wijziging van Boek 7A van het BW en de Arbeidsregeling 2000	5 februari 2020 0222-1 V/19-20 Ref. nr. 007-2020-SER	31 juli 2020 098/2020-SER

Tabel met adviesverzoeken en advisering in 2021

Onderwerp	Datum ontvangst adviesverzoek, zaaknr. en Ref.nr.	Datum vaststelling advies en Ref.nr.
In volgorde van datum advisering		
Advies inzake ontwerp landsverordening tot wijziging van onroerendezaakbelasting 2014	26 november 2020 2016/032641 en 2016/017997 140/2020-SER	11 januari 2021 005/2021-SER
Advies betreffende de initiatiefontwerplandsverordening regelende een integrale armoedebestrijding voor het Land Curaçao	7 oktober 2020 2020-2021-172 117-2020-SER	27 januari 2021 015/2021-SER
Advies betreffende de initiatief landsverordening tot wijziging van de Landsverordening minimumlonen	16 oktober 2020 2020-2021-173 126-2020-SER	22 februari 2021 025-2021-SER
Advies betreffende de initiatief landsverordening tot wijziging van de Eilandsverordening afvalstoffenbelasting en reinigingsrechten en de Landsverordening Openbare Orde	10 september 2020 2020-2021-171 110-2020-SER	22 februari 2021 026-2021-SER
Advies betreffende de ontwerp landsverordening paardenwedrennen	17 december 2020 2017/026092 148-2020-SER	12 maart 2021 033-2021-SER
Advies betreffende de initiatiefontwerplandsverordening tot bevordering arbeidsparticipatie young professionals	3 februari 2021 2020-2021-184 020-2021-SER	26 maart 2021 038-2021-SER
Advies inzake een initiatiefontwerplandsverordening tot wijziging van de Landsverordening algemene verzekering bijzondere ziektekosten, Lvo AOV, Lvo AWW, Lvo inkomstenbelasting 1943, Lvo op de Loonbelasting 1976, landsbesluit vaststelling premie ziekteverzekering, de Lvo omzetbelasting 1999 (zittingsjaar 2020-2021-181)	19 januari 2021 2020-2021-18 011-2021-SER	14 mei 2021 048-2021-SER

Onderwerp	Datum ontvangst adviesverzoek, zaaknr. en Ref.nr.	Datum vaststelling advies en Ref.nr.
Advies inzake Introductie en 26 mei 2021 modernisering gaming regulering 28 mei 2021 (Landsverordening kansspelen 2021) 051-2021-SER en landsverordening kansspelbelasting 2021	23 maart 2021 2020/047752 037-2021-SER	26 mei 2021 051-2021-SER
SER-Verkenning 'De bijdrage van migrantenpopulaties aan de sociaaleconomische ontwikkeling van Curaçao'	Ongevraagd advies	11 juni 2021 054-2021-SER
Commentaar SER op de derde Nota van Wijziging van de Landsverordening vaststelling regels voor overheidsgeleide entiteiten	3 november 2021 2020-2021-187 110-2021-SER	23 november 2021 113-2021-SER
SER-Verkenning "Een missiegedreven innovatiebeleid"	Ongevraagd advies	23 november 2021 114-2021-SER
Advies inzake het ontwerp landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 58 van de Algemene landsverordening Landsbelastingen (Landsbesluit voorkoming van dubbele belasting)	2 november 2021 2020/043256 108-2021-SER	20 december 2021 119-2021-SER
Advies inzake het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 16, derde lid sub d, van de Eilandsverordening personenvervoer (Landsbesluit taxitarieven 2021)	22 september 2021 2017/034864 2015/062501 2014/055493 081-2021-SER	
Advies inzake aanpassen minimumloon per 1 januari 2022	21 december 2021 2021/041484 121-2021-SER	27 december 2021 125-2021-SER

Bijlage 2

Personeelsbezetting bureau secretariaatvoering SER/ROA/GOA - per 31 december 2022

Dhr. drs. Raúl Henriquez	-	Directeur/Algemeen Secretaris
Mw. mr. Sharlyn Curial-Villarreal	-	Sr. Adviseur Adviesorganen (jurist)
Mw. drs. Barbara Perquin	-	Sr. Adviseur Adviesorganen (niet-Westers socioloog)
Mw. mr. Miloushka Sboui-Racamy	-	Sr. Adviseur Adviesorganen (jurist)
Mw. msc. Irainety Copra	-	Sr. Adviseur Adviesorganen (algemeen econoom)
Mw. msc. Dainadira Eustatius-Martis	-	Adviseur Adviesorganen (algemeen econoom)
Mw. Ingrid Bernadina-Provence MBA	-	Sr. Adviseur Adviesorganen (bedrijfskundige)
Mw. Sandra Raphaëla	-	Hoofd Logistieke Ondersteuning
Mw. Lidia Rocha Teixeira	-	Documentalist
Mw. Rozette Daal-Macnack	-	Administratief medewerker
Mw. Ruthsella Doran	-	Medewerker Logistieke Ondersteuning
Mw. Charelly Puriël	-	Medewerker Logistieke Ondersteuning
Dhr. Michael Ogenia	-	Bode/ Chauffeur

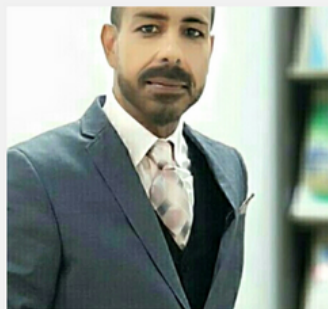
Sociaal-Economisch
Raad Curaçao

Sociaal-Economische
Raad Curaçao

**SER
TEAM**

Sociaal-Economische
Raad Curaçao